

Karar 4- Sayfa 1/3: İlimizde faaliyet gösteren tahditli ticari plakalı araçlardan "S" Plakalı umum servis araçları için, satın almak isteyen bireysel taşımacılara ilimiz şartlarına uygun olarak UKOME tarafından belirlenecek sayıda birden fazla servis aracı edinebilme konusunda düzenleme yapılması talebine ilişkin alt komisyon raporu.

Eskişehir Servis Araçları İşletmecileri Odasının 18.07.2025 tarihli ve 2025/26 sayılı dilekçesi ile, ilimizde faaliyet gösteren tahditli ticari plakalı araçlardan "S" Plakalı umum servis araçları için, satın almak isteyen bireysel taşımacılara ilimiz şartlarına uygun olarak UKOME tarafından belirlenecek sayıda birden fazla servis aracı edinebilme konusunda düzenleme yapılması talebine ilişkin alt komisyon raporu UKOME toplantısında incelenmiştir.

ALT KOMİSYON RAPORU: 22/08/2025 tarihli ve 2025/8-26 sayılı UKOME kararıyla alt komisyonumuza havale edilen; ilimizde faaliyet gösteren tahditli "S" plakalı umum servis araçlarının, bireysel taşımacılar tarafından da birden fazla sayıda edinilebilmesine yönelik düzenleme yapılması talebi komisyonumuzca incelenmiştir.

Talebin Değerlendirilmesi

Eskişehir Servis Araçları İşletmecileri Odası tarafından sunulan başvuru yazısında, mevcut uygulamanın piyasa koşullarında yarattığı derin eşitsizliklere ve haksız rekabete dikkat çekilmiştir. Odanın detaylandığı üzere; tahditli ticari plakalarla ilgili temel yasal çerçeveyi çizen 86/10553 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na, 2003 yılında yapılan bir değişiklikle umum servis araçları da dahil edilmiştir. Ancak bu ekleme sırasında, taksi ve minibüs gibi diğer tahditli araçlardan farklı olarak, servis araçlarının "ticaret odalarına kayıtlı taşımacı şirketler" tarafından da alınabilmesine olanak tanıyan yeni bir hüküm getirilmiştir.

Oda, bu durumun bireysel taşımacılar ile şirketler arasında ciddi bir ayrımcılığa yol açtığını belirtmektedir. Odaya göre; mevcut durumda ticaret odalarına kayıtlı şirketler herhangi bir sayı sınırlaması olmaksızın "S" plaka edinebilirken, geçimini şoförlük mesleğinden sağlayan ve ilgili meslek odasına kayıtlı olan bireysel esnafın birden fazla araç almasına izin verilmemektedir. Bu farklılığın, piyasada şirketler lehine ezici bir rekabet avantajı yarattığı vurgulanmıştır.

Başvuruda, şirketlerin ellerindeki çok sayıdaki araç gücünü kullanarak piyasayı domine ettiği, büyük ölçekli personel ve öğrenci taşıma ihalelerini yüksek fiyatlarla aldıkları ve sonrasında bu işleri, kendileriyle rekabet etme şansı olmayan bireysel taşımacılara daha düşük bedellerle vererek aradan haksız komisyon geliri elde ettikleri ifade edilmektedir. Bu durumun çift taraflı bir mağduriyete yol açtığı; bir yanda hizmet piyasasındaki fiyatların suni olarak yükselmesiyle işverenlerin ve öğrenci velilerinin daha yüksek ücretler ödemesine, diğer yanda ise bireysel servis taşımacılığı yapan esnafın ciddi kazanç kayıpları yaşamasına neden olduğu belirtilmiştir.

Oda, bu fiili durumun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ruhuna ve lafzına aykırı olduğunu savunmaktadır. Kanun'un amacının "mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı uygulamaları önlemek" olduğunu hatırlatan Oda, mevcut uygulamanın kanunun 4. maddesinde yasaklanan "rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran" bir nitelik taşıdığını iddia etmektedir. Bu argümanlara ek olarak, uygulamanın Anayasamızın 10. maddesinde yer alan "Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz" hükmüyle de çeliştiği ifade edilmiştir.

Bu gerekçelerle, İzmir, Bursa, Adana, Ankara gibi diğer büyükşehir belediyelerindeki benzer düzenlemeler emsal gösterilerek, ilimizdeki haksız rekabetin önlenmesi ve piyasa koşullarının dengelenmesi adına bireysel taşımacılara da birden fazla servis aracı edinebilme hakkı tanınması talep edilmiştir.

Karar 4- Sayfa 2/3: İlimizde faaliyet gösteren tahditli ticari plakalı araçlardan "S" Plakalı umum servis araçları için, satın almak isteyen bireysel taşımacılara ilimiz şartlarına uygun olarak UKOME tarafından belirlenecek sayıda birden fazla servis aracı edinebilme konusunda düzenleme yapılması talebine ilişkin alt komisyon raporu.

Hukuki ve Teknik İnceleme

Talebe konu olan ve ticari plakaların tahdidine ilişkin temel düzenleme niteliğindeki 86/10553 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı incelendiğinde, plaka verilebilecekler "ilgili meslek odasına üye olanlar VEYA ticaret odalarına kayıtlı taşımacı şirketler" olarak iki grup halinde sayılmıştır. Bu düzenlemede, bireysel taşımacılar için "sadece bir adet plaka alabilir" şeklinde açık bir kısıtlama bulunmadığı görülmektedir. Bu durum, UKOME'ye piyasa koşullarını ve hakkaniyeti gözeterek yeni bir düzenleme yapma yetkisi tanımaktadır.

Görüşler ve Sonuç

Konuyla ilgili görüşüne başvurulmuş Eskişehir Ticaret Odası Başkanlığı, alt komisyon toplantısında sunduğu gerekçelerle talebin uygun olmadığı yönünde görüş bildirmiştir. Komisyonumuzca yapılan değerlendirmede; Anayasal eşitlik ilkesi ve serbest rekabet koşullarının tesisi amacıyla bir düzenleme yapılmasının gerekli olduğu kanaatine varılmıştır. İlimizdeki öğrenci ve personel yoğunluğu, mevcut bireysel taşımacı esnafının ekonomik durumu ve piyasa dengeleri gibi yerel şartlar göz önünde bulundurulduğunda, bireysel taşımacıların rekabet gücünü artırırken, sektörün tamamen büyük filoların kontrolüne girmesini önleyecek dengeli bir çözüm üretilmesi hedeflenmiştir.

Bu kapsamda, bireysel taşımacılığın ticari işletme boyutunu aşmasını engellemek ancak rekabet gücünü hakkaniyetli bir seviyeye taşımak amacıyla, ilgili meslek odasına üye olma şartını taşıyan bireysel 'S' plaka sahibi esnafa Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanlığınca yapılmış/ yapılacak her türlü düzenlemeye uymak şartıyla en fazla 3 (üç) adet servis aracı edinebilme hakkı tanınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Eskişehir Ticaret Odası Başkanlığınca, *"230 adet kayıtlı tüzel kişilik üyelerinin olduğu 86/10553 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda esnaflar tarafından bir araç alınabileceği, esnaflar tarafından fazla araç alınmak isteniliyorsa Eskişehir Ticaret Odası Başkanlığına şahıs olarak başvurularak ve kayıt olarak fazla araç alınabileceği belirtilmiş; talebin uygun olmadığına değerlendirildiği"* görüşü bildirmiştir.

Nihai kararın Ulaşım Koordinasyon Merkezince verilmesini arz ederiz.

KARAR: Konunun alt komisyondan geldiği şekilde kabulüne;

İlgili meslek odasına üye olma şartını taşıyan bireysel 'S' plaka sahibi esnafın, Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanlığınca yapılmış / yapılacak her türlü düzenlemeye uymak şartıyla en fazla 3 (üç) adet servis aracı edinebilmesine

17 Eylül 2025 tarihli Ulaşım Koordinasyon Merkezi toplantısında **"oy çokluğu"** ile karar verilmiştir.

Tarih / Sayı : 17.09.2025 / 4

Karar 4- Sayfa 3/3: İlimizde faaliyet gösteren tahditli ticari plakalı araçlardan "S" Plakalı umum servis araçları için, satın almak isteyen bireysel taşımacılara ilimiz şartlarına uygun olarak UKOME tarafından belirlenecek sayıda birden fazla servis aracı edinebilme konusunda düzenleme yapılması talebine ilişkin alt komisyon raporu.

Metin BÜKÜLMEZ
Genel Sekreter Yardımcısı
Komisyon Başkanı

Ahmet Fırat BİLGİLİ
Ulaşım Dairesi Başkanı

Ali GÜLMEZ
UAB İl. Bölge Müd. Tem.

Doğan TEKGÖZOĞLU
UAB Alt.Yat.Gen.Müd.Tem.

Selma BAKKAL
Milli Savunma Bak. Tem.

Ali PEHLİVAN
İl Millî Eğt. Müd. Tem.

Hakan SOLAK
İl Emniyet Müd Tem.

A.Atilla YILDIRIM
İl Jandarma Kom Tem.

Suna SAYAN
Karayolları 46.Şb. Şef. Tem.

Yiğit BAKIŞ
Dev.Hava Meydan, İşl.Tem.

İsmail AKAR
İl Afet ve A.D. Müd. Tem.

Aslıhan DUYGUN
Çev.Şeh.ve İkl.Değ. İl Müd.Tem.

Kerim BACIOĞLU
İl Aile ve S.H. Müd. Tem.

Osman GÜNGÖR
TCDD İşlet. Müd. Tem.

Aytekin OYGUR
TCDD Taş. A.Ş. Tem.

Av. Suat KADAN
1.Hukuk Müşaviri V.

Gamze BULUT TÜZÜNTÜRK
İmar ve Şehircilik Dai. Bşk.

Melek CEVİZ
Zabıta Dai. Bşk.

Osen Didem YANARTAŞ TIRYAKI
Yol Yap. Bak.ve Onar. Dai. Bşk.

Muhammed GÜNAY
Türkiye Şof. ve Otom. Fed. Tem.

Oğuz ÖZKARA
Toplu Taşıma Dairesi Başkanı

Korhan ACAR
Fen İşleri Dairesi Başkanı

Tuğba KÜÇÜKKAYA
Ulaşım Koor. Şb. Müd.

Ali Bircan SÜZEN
Trafik Şb. Müd.

Erhan VAROL
Eski Gen.Müd.Tem

Ahmet ŞAN
Otogar Şube Müd

ONAY

17 / 09 / 2025
Erdoğan AYDOĞMUŞ
Büyükşehir Belediye Başkanı V.